

10.6.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi HE 51/2025 vp

Lakivaliokunnalle

OIKEUSPALVELUVIRASTON LAUSUNTO

Lakivaliokunta on pyytänyt Oikeuspalveluvirastolta lausuntoa avioliitosta juontuville varallisuus oikeudellisille oikeuksille säädettävistä vanhentumisajoista.

Oikeuspalveluvirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi asiassa ja lausuu asiasta seuraavasti.

Yleisesti lakiehdotuksesta

Yleisenä huomiona voi ensinnäkin todeta, että Oikeuspalveluviraston toiminnassa tulee usein esille tilanteita, että ei ole mitään tietoa, onko ositusta puolisoiden välillä toimitettu eikä edes oikein tietoa siitäkään, miten asiaa voisi selvittää. Kuten hallituksen esityksessä on todettu, ehdotus helpottaa kuolinpesän selvittämistä ja säästää osakkailta aikaa ja vaivaa. Vähävaraiset pesät, joissa ositukset hyvin usein jäävät tekemättä tulevat käytännössä yleensä oikeusaputoimistojen tehtäviksi ja siten on selvää, että nyt säädettävät lait vähentävät myös Oikeuspalveluvirastossa tehtävää työtä.

Kun lisäksi tähän mennessä on ollut epävarmaa, voiko ositusta vaatia vielä hyvin pitkänkin ajan kuluttua ja mahdollisuus siihen on perustunut oikeuskäytännössä määritettyihin vaihteleviin kriteereihin, niin asiakkaalle on voinut kertoa vain suuntaa antavan käsityksen siitä, onko asialle enää mitään tehtävissä. Nyt säädettäväksi ehdotettu laki tuo asiaan oikeusvarmuutta ja selkeyttä.

Avio-oikeuden vanhentuminen

Lakiehdotuksen mukaan avio-oikeuden vanhentumisen pidentämistä kymmentä vuotta pidemmäksi koskeva sopimus tulee tehdä kirjallisesti ja se on päivättävä sekä allekirjoitettava ja kahden esteettömän henkilön on todistettava se oikeaksi. Sopimuksen sähköistä muotoa pidettiin valmistelussa sinänsä kannatettavana, mutta päädyttiin kuitenkin siihen, ettei ole mielekästä ehdottaa

tälle sopimukselle muista avioliittolain 66 §:ssä säädetyistä asiakirjoista poikkeavia vaatimuksia.

Oikeuspalveluviraston näkemyksen mukaan pyrkimys mahdollisimman pitkälle vietyyn sähköiseen asiointiin olisi omiaan tuomaan merkittäviä säästöjä sekä viranomaistoiminnassa, että myös yksityisille kansalaisille. Joustava mahdollisuus laatia AL 66 §:ssä mainitut asiakirjat joko paperisina tai sähköisesti olisi pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna hyvä vaihtoehto.

Yhteisomistusolettaman vanhentuminen (AL 89 §)

Hallituksen esityksessä kerrotuin tavoin oli perusteltua jättää puolison kuolemaan päätyvät avioliitot yhteisolettaman vanhentumista koskevan sääntelyn ulkopuolelle.

Kunnioittavasti,

Nina Solas-Iloniemi

johtava julkinen oikeusavustaja, asianajaja

Helsingin oikeusaputoimisto

Oikeuspalveluvirasto

Porkkalankatu 13 J, 00180 Helsinki

asiakaspalvelu 029 56 60120

puhelin 029 56 60126

nina.solas-iloniemi@oikeus.fi

helsinki.oikapu@oikeus.fi

www.oikeuspalveluvirasto.fi / www.rattstjansteverket.fi